

Concert de Setmana Santa

Les set paraules de Crist a la creu

Diumenge de Rams, 10 d'abril de 2022, 21 h
Basílica de Montserrat

Presentació

Théodore Dubois (Rosnay, 24 d'agost de 1837; París, 11 de juny de 1924), compositor, professor i organista francès. De formació rigorosament clàssica, alumne de Marmontel, Benoit, Bazin i Ambroise Thomas, va guanyar diversos primer premis, i més endavant el prestigiós *Prix de Rome* (1861). De retorn d'Itàlia, on va conèixer Liszt i del qual va rebre encoratjament, es va consagrar a l'ensenyament i va ocupar diversos càrrecs, com els de mestre de capella a Ste Clotilde o a La Madeleine de París, substituint en aquesta església a Saint-Saëns com a organista.

La seva producció inclou òperes, música sacra (5 oratoris, incloent *Les set paraules de Crist*, 3 misses, 71 motets, etc.) i música instrumental, tant orquestral com de cambra.

Les sept paroles du Christ, oratori considerat com l'obra mestra de Dubois, van ser estrenades a Sainte-Clotilde el Divendres Sant del 1867. Val a dir que, sorprenentment, l'oratori compost alguns anys abans per César Franck sobre les mateixes Set paraules (1859) no havia estat executat abans del de Dubois a la mateixa basílica de Sainte-Clotilde, a l'època en què Franck n'era l'organista titular. L'obra de Dubois està dedicada al abat Jean-Gaspard Deguerry, afusellat pels Federats a la presó de la Roquette al mateix temps que l'arquebisbe de París, Monsenyor Darboy.

L'obra s'ha interpretat des d'aleshores, tret d'alguns períodes d'interrupció, a l'església de La Madeleine cada Divendres Sant, així com a Sainte-Clotilde, i gaudeix d'una notable popularitat als Estats Units i al Canadà. Charles-Marie Widor, eminent organista compositor i musicògraf erudit, va escriure sobre Théodore Dubois: "Unitat, harmonia: aquests dos mots es presenten sempre que parlem de Dubois". Quant a les seves *Set paraules*, són "d'una inspiració elevada i d'un efecte grandios i dramàtic". Tres de les seccions d'aquest oratori, les paraules primera, cinquena i setena, tenen una factura del tot moderna en relació al seu temps, quasi teatral, i que recorda més aviat l'estil d'un Rossini o d'un Meyerbeer que aquell dels oratoris dels compositors clàssics. En definitiva, pàgines tràgiques que tradueixen admirablement la cruesa i el dolor de la mort de Crist.

En l'avinentesa dels instruments disponibles en aquest concert –el gran orgue Blancafort i les timbales–, per donar oportunitats als joves compositors catalans i engruixir el repertori català contemporani per a orgue, s'estrenarà *Terra tremuit*, d'**Andreu Diport i Feliu** (n. 1998), a manera d'introducció acústica a *Les Sept Paroles* de Dubois. Format a L'Escolania de Montserrat, l'ESMUC i a Varsòvia, disposa ja de projecció internacional i un notable bagatge de Premis de Composició.

Programa

Terra tremuit

Andreu Diport i Feliu (n. 1998)

Per a timbales i orgue (2022). Estrena.

Les sept paroles du Christ

Théodore Dubois (1837-1924)

Oratori per a solistes, cor i orquestra.

Versió per a orgue de Norris L. Stevens.

1. Introducció
2. Primera paraula: *Pater, dimitte illis*
3. Segona paraula: *Hodie mecum eris in paradiso*
4. Tercera paraula: *Mulier, ecce filius tuus*
5. Quarta paraula: *Deus meus!*
6. Cinquena paraula: *Sitio!*
7. Sisena paraula: *Pater, in manus tuas*
8. Setena paraula: *Cosummatum est!*
9. Coral: *Adoramus te, Christe*

Rita Morais, soprano

Oriol Guimerà, tenor

Oriol Mallart, baríton

Marc Casas, timbales

Vicenç Prunés, orgue

Fòrum Vocal

Xavier Sans, direcció

Les sept paroles du Christ (Th. Dubois)

(Versió Bíblia Catalana Interconfessional)

Introducció: O vos omnes

O vos omnes qui transitis per viam,
attendite, et videte si est dolor sicut
dolor meus.

Posuit me Dominus desolatam,
tota die moerere confetam,
ne vocetis me Noemi, sed vocate me
Mara.

Els qui passeu pel camí,
mireu-ho bé i veureu si hi ha un
dolor com el meu. (Lm 1,12)

El Senyor m'ha deixat desolada,
m'ha omplert d'amargor;
no em digueu Noemí, digueu-
me Marà. (Rt 1,20)

Primera paraula: Pater, dimitte illis

*Pater, dimitte illis, non enim
sciunt, quid faciunt.*

Et dicebant omnes: Reus est mortis!

Tolle, tolle, crucifige eum!

Sanguis ejus super nos et super filios
nostros!

Crucifixerunt Jesum et latrones,
unum a dextris et alterum a sinistris.

*Pare, perdona'ls, que no saben
el que fan.* (Lc 23,34)

I tots respongueren: –Mereix
pena de mort! (Mt 26,66)

Fora, fora, crucifica'! (Jn 19,15)

Que la seva sang caigui sobre
nosaltres i els nostres fills!
(Mt 27,25)

Junt amb ell van crucificar dos
bandolers,
l'un a la seva dreta i l'altra a la
seva esquerra. (Mc 15,27)

Segona paraula: Hodie mecum eris in paradiso

*Hodie mecum eris in paradiso,
amen, dico tibi.*

Domine, memento mei cum veneris
in regnum tuum.

*En veritat t'ho dic: avui seràs
amb mi al paradís.* (Lc 23,43)

Senyor, recorda't de mi quan
arribis al teu Regne. (Lc 23,42)

Tercera paraula: Mulier, ecce filius tuus

Mulier, ecce filius tuus.

Stabat mater dolorosa
Juxta crucem lacrymosa,
Dum pendebat Filius.

Quis est homo qui non fleret,
Christi Matrem si videret
In tanto supplicio?

Dona, aquí tens el teu fill.
(Jn 19,26)

És la Mare dolorosa
prop la creu, tota plorosa,
d'on el Fill penja clavat.

Quin és l'home que, si veia
el patir que del Crist feia
Mare aital, ell no plorés?

(versió: J. M. Llovera)

Quarta paraula: Deus meus, ut quid dereliquisti me?

Deus meus, ut quid dereliquisti me?

Omnes amici mei dereliquerunt me;
prevaluerunt insidiantes mi-hi;
tradidit me quem diligebam.

Vinea mea electa,
ego te plantavi;
quomodo conversa es in amaritudine
ut me crucifigeres?

Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?

(Mt 27,46; Mc 15,34)

Tots els meus amics m'han abandonat;
els qui em volen mal parla'n de perdre'm;
tot el dia rumien traïcions.

Com vinya escollida,
et vaig plantar:
com t'has tornat del tot amarga
i m'has crucificat?

(Dels Responsoris de Divendres Sant)

Cinquena paraula: Sitio!

Sitio! (Joan 19:28)

Judæi prætereuntes blasphemabant eum,
moventes capita sua et dicentes:
qui destruis templum Dei, si tu es Christus,
Filius Dei, descende nunc de cruce
ut videamus et credamus tibi,
Si tu es rex Judæorum, salvum te fac.

Tinc set! (Jn 19,28)

Els qui passaven per allí
l'injuriaven,
movent el cap amb aires de mofa
i dient:

–Tu que havies de destruir el santuari i reconstruir-lo en tres dies, salva't a tu mateix, si ets Fill de Déu, i baixa de la creu!
(Mt 27,39-40)

perquè ho vegem i creguem!
(Mc 15,32)

Si ets el rei dels jueus, salva't a tu mateix!
(Lc 23,37)

Sisena paraula: Pater, in manus tuas

Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. (Lluc 23:46)

Pater meus es tu, Deus meus,
susceptor salutis meæ.

Pare, a les teves mans confio el meu esperit. (Lc 23,46)

Tu ets el meu Pare i el meu Déu,
protector i salvador meu.

Setena paraula: Consummatum est

Et clamans Jesu voce magna
dixit: *Consummatum est!*
et inclinato capite, tradidit spiritum.
Erat autem fere hora sexta,
obscuratus est sol,
et tenebræ factæ sunt in universam
terram,
velum templi scissum est;
terra tremuit,
petræ scissæ et monumenta aperta
sunt.

Jesús cridà amb tota la força i
digué: *Tot s'ha complert!*
Llavors inclinà el cap i va lliurar
l'esperit. (Mt, 27,50; Jn 19,30)
Era prop de les tres de la tarda,
(Lc 23,44)
el sol s'havia amagat, (Lc 23,45)
i es va estendre per tota la terra
una gran foscor. (Lc 23,44)
Llavors la cortina del santuari
s'esquinçà pel mig, (Lc 23,45)
la terra tremolà,
les roques s'esberlaren i els
sepulcres s'obriren. (Mt 27,51-52)

Coral: Adoramus te Christe

Adoramus te, Christe,
et benedicimus tibi,
quia per sanctam Crucem tuam
redemisti mundum.

Us adorem, oh Crist,
i us beneïm,
perquè per la vostra santa Creu
heu redimit el món.

Rita Morais, soprano

Va néixer a Braga (Portugal), ciutat on va començar els seus estudis musicals al Conservatori de Música Calouste Gulbenkian en viola i cant.

A continuació, es va formar en cant a l'Escola Superior de Música i Arts do Espetaculo (ESMAE) de Porto. Becada per la Fundació Calouste Gulbenkian de Lisboa (2016-2018) per la Societat d'Artistes, Intèrprets i Executants d'Espanya (2020) i per la Fundació Victòria dels Àngels (2020), completa la seva formació acadèmica al Màster de Lied "Victoria dels Àngels" de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Regularment realitza concerts i recitals a Portugal i Espanya, col·laborant amb entitats com Casa da Música (Porto, PT), Estudis Victor Córdon/ Companhia Nacional de Ballat, Fundação Calouste Gulbenkian (Lisboa, PT), Ensemble Eco, Ambaixada de Portugal a Espanya, Cor Nacional d'Espanya (Madrid, ES), Fundació Victòria dels Àngels i Bach Collegium Barcelona.

A la temporada 2021-22 debuta com a LIFE New Artist al festival LIFE Victoria. Actualment la Fundació Salvat li ha concedit la Salvat Beca Bach 2022 per a joves solistes.

Oriol Guimerà, tenor

El tenor català s'ha format a l'Escolania de Montserrat amb els mestres com Joaquim Piqué i Bernat Vivancos. També ha estudiat fagot al Conservatori Municipal de Música de Barcelona i a l'ESMUC (Escola Superior de Música de Catalunya).

En el món coral, col·labora amb el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, la Capella Reial de Catalunya, el Cor Francesc Valls (cor resident a la Catedral de Barcelona), l'Ensemble O Vos Omnes i la Capella de Música de Montserrat. És membre fundador des cors Cererols i Decanendi Elegancia, especialitzats en música antiga. És Xantre de la Sagrada Família i de la basílica de la Concepció de Barcelona, ha actuat a "Els Jocs Florals de Canprosa" al Teatre Nacional de Catalunya,

En l'àmbit cambrístic, és membre de PopCorn Quartet, Barbershop a Capella. També forma part del quartet vocal Cantoría, especialitzat en música vocal del renaixement ibèric.

La Fundació Salvat va atorgar-li la Salvat Beca Bach 2020 per a joves solistes.

Oriol Mallart, baríton

Va néixer a Girona, on va iniciar els estudis de piano. Posteriorment ha estudiat el Grau Superior de Cant a l'ESMuC, amb Mireia Pintó, i també s'ha format amb Joan Martín-Royo, Marcel Boone, Marta Mathéu i Lambert Climent. Ha realitzat classes amb T. Koopman, B. Bruns, W. Rieger, M. Martineau, S. Gohritz, C. Aragón, F. Poyato, A. Branch i P. Surinyac.

Combina la seva activitat com a solista amb la de cantant de cor, en grups com Collegium Vocale Gent (dir. Philippe Herreweghe), la Capella Reial de Catalunya, (dir. Jordi Savall), la Jove Capella Reial de Catalunya (dir. Lluís Vilamajó), el Cor de Cambra del Palau de la Música (dir. Xavier Puig), l'Ensemble O Vos Omnes (dir. Xavier Pastrana), el Cor Cererols (dir. Marc Díaz) i el Cor Francesc Valls (dir. Pere Lluís Biosca).

Com a solista ha interpretat oratoris com el Messies de Händel, la Passió segons St. Marc de Bach (Jesús), el Rèquiem de Mozart, Fauré i Saint-Saëns, Membra Jesu Nostri de Buxtehude o la Petite Messe Solennelle de Rossini. La Fundació Salvat va atorgar-li la Salvat Beca Bach 2017 per a joves solistes. Ha cantat nombroses cantates de Bach. Del gènere de Lied ha interpretat Dichterliebe de Schumann, Winterreise de Schubert i Don Quichotte à Dulcinée de Ravel, així com altres cicles de lied, melodie i cançó catalana. En òpera, ha interpretat el rol de Zoroastro a Orlando de Händel, el de Belcore a L'Elisir d'Amore de Donizetti, el de Baró de Pictordu a Cendrillon de P. Viardot i el de Ben, a The Telephone de Menotti.

Marc Casas, timbales

Marc Casas Castañé, (Vinyoles, 1978 Barcelona)

Percussionista polifacètic capaç d'assumir el paper de timbaler solista o percussionista en orquestres simfòniques, com també desenvolupar-se amb èxit amb la bateria o el vibràfon en el món del jazz i la música moderna.

Cursa els estudis superiors de música a l'Esmuc (Escola Superior de Música de Catalunya) en l'especialitat de percussió clàssica i contemporània, rebent la qualificació final d'excel·lent amb el projecte Contemporary Japanese Percussion. A l'Esmuc estudia amb Ramon Torramilans (repertori específic de la Percussió), Gratiniano Murcia (timpani i snare drum), Lorenzo Ferrandis (marimba i repertori orquestral), Miquel Bernat (vibràfon i multipercussió) i George Elli Octors (grup de percussió)

Com a bateria i vibràfon modern ha estudiat amb, Marcel Pascual i Marc Miralta. A l'actualitat és timpani solista a l'Orquestra Terrassa 48 i professor de percussió a l'escola de música i Conservatori de Vic. Al llarg de la seva trajectòria ha estat i continua essent col·laborador habitual de les següents orquestres: Orquestra Acadèmia del Liceu (Barcelona), Orquestra Simfònica del Vallès, ONCA (Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra), Orquestra Camera Musicae, GIOrquestra (Girona), Orquestra Julià Carbonell (Terres de Lleida), OBC (Orquestra ciutat de Barcelona i Nacional de Catalunya).

Membre de les següents orquestres pedagògiques: JONC (Jove orquestra Nacional de Catalunya), Bruckner Academy (Munich) i Orquestra S. XXI. En l'àmbit de la percussió, és col·laborador molt habitual dels grups Percussions de Barcelona i del Col·lectiu Brossa. Actualment toca el vibràfon amb el duet Casas-Plana i als grups Vic Swing i Djangologie.

Vicenç Prunés, orgue

Navarcles (Bages). Format a l'Escolania de Montserrat. El P. Ireneu Segarra va convidar-lo a acompanyar els concerts de l'Escolania, activitat que realitzà sota la seva direcció durant 15 anys, i també amb els directors posteriors. Estudià, entre d'altres, amb À. Soler, A. Attenelle, Á. Bódó i R. Coll. També amb Hortense Cartier-Bresson, a París, i amb Gyorgy Sebóck. Premiat en concursos nacionals. Actuacions arreu de l'Estat i a Àustria, França, Hongria, Itàlia, Suïssa, Noruega, Japó, Rússia, Xina i USA. Com a solista ha enregistrat la primera Antologia Organística de Mons. Valentí Miserachs, també la seva obra per a orgue i orquestra, l'obra dels compositors antics escolans de Montserrat (s. XIX-XXI) i l'obra d'orgue de Pol Requesens Roca (n. 1990), entre d'altres.

Estudis d'orgue amb el P. Gregori Estrada, OSB, el «Trinity College» i Diplomant en aquest instrument per l'«ABRSM» de Londres. Diplomant en Ciències Religioses per la U. P. de Comillas (Madrid). Llicenciat per la «Guildhall School of Music & Drama» (Londres) i Professor Superior de Piano i Música de Cambra. Activitat docent a l'Escolania de Montserrat i als Conservatoris Professionals de Vic i Granollers.

Organista titular de l'orgue *Josep Maria Ruera* de Sant Esteve de Granollers (Hugo Mayer, 2007) i membre fundador de la «Fundació Pro Música Sacra Granollers».

Fòrum Vocal

El Fòrum Vocal és un col·lectiu d'una quarantena de cantaires amb una sòlida formació musical i una àmplia experiència en el món coral. Ha estat dirigit per Alfred Cañamero, Xavier Chavarría i Daniel Mestre. Xavier Sans es fa càrrec de la direcció a partir de 2010.

El cor ha treballat amb directors com Josep Prats, Guerassim Voronkov, Francesc Bonastre, Lluís Vila, Jerzy Salvarowsky, Laszlo Heltay, David Malet, Xavier Puig i Mario Moretti.

El seu repertori comprèn des de la música medieval fins a la del nostre segle. Entre les seves actuacions destaquen la seva participació en l'espectacle *El Dúo de la Africana* en la producció del Teatre Lliure (Premi Butaca 2007 al millor musical) a Barcelona, Madrid i Buenos Aires; *Missa Sancti Joannis de Deo* de J. Haydn amb l'Orquestra Barroca Catalana; *Les sept paroles du Christ* de T. Dubois; *Misa Criolla* d'A. Ramírez; *Requiem* de G. Fauré; *Missa en do menor* de W. A. Mozart a Mendrisio (Suïssa); *Petite Messe Solennelle* de Rossini a Puerto de la Cruz (Tenerife).

Ha enregistrat per Columna Música el CD *Cantica Sacra, 1000 anys de música sacra a Catalunya*.

El Fòrum Vocal pertany a la Federació Catalana d'Entitats Corals.

Xavier Sans, direcció

Ha estudiat direcció coral amb Josep Prats, Laszlo Heltay, Johann Duijck i Pierre Cao, anàlisi i composició amb Benet Casablanca i Josep Soler, i cant amb Dolors Aldea, Jerzy Artysz i Carmen Bustamante.

Ha estat director del Jove Cor de Tarragona, del Cor Voxalba, i de la Coral Sant Jordi, director convidat al Cor de Cambra del Conservatori de Girona i al Cor de Noies de l'Orfeó Català, i assistent de direcció del Cor de Cambra del Palau de la Música, del Cor Ciutat de Tarragona i del Cor Sant Esteve de Vila-seca. Des del 2010 dirigeix el Fòrum Vocal. En l'àmbit docent, ha estat professor de direcció coral als cursos de la FCEC durant 25 anys; actualment és professor de cant de l'Orfeó Català.

Té una llarga experiència com a cantant en grups professionals com Cor de Cambra del Palau de la Música, Les Éléments, Accentus, Arsys Bourgogne o La Capella Reial de Catalunya.

Fundació Salvat

La Fundació Salvat exerceix una compromesa tasca de mecenatge cultural amb especial incidència al camp musical, promovent joves talents, veus prometedores dins del panorama musical del nostre país, a través de la Salvat Beca Bach. Ho fa col·laborant amb grans auditoris espanyols com el Gran Teatre del Liceu, el Palau de la Música Catalana —dels quals forma part dels consells de mecenatge— i el Teatro Real de Madrid. Recolza també el Concert de Setmana Santa del Monestir de Santa Maria de Montserrat.

Abadía de Montserrat

Amb el mecenatge de

**Fundación
Salvat**